

Den 6. maj 1986

Spørgsmål:

Hvorledes begrundes regeringen, at vedtagelsen af L 200 og B 127 ikke er omfattet af grundlovens § 20, og at der ved Europæisk Fælles Akt ikke overdrages nye beføjelser, men kun er tale om ændringer af mere specifikke vilkår for institutionernes udøvelse af deres beføjelser?

Svar:

Som bekendt blev grundlovens § 20 indsat ved grundlovsændringen i 1953 med henblik på at gøre det lettere for Danmark at tilslutte sig nye internationale samarbejdsorganer af den type, som i dag kendes fra De europæiske Fællesskaber. Formålet var at gøre dansk tilslutning til sådanne samarbejdsorganer mulig uden ændring af grundloven.

Grundlovens § 20, stk. 1, lyder således:

"Beføjelser, som efter denne grundlov tilkommer rigets myndigheder, kan ved lov i nærmere bestemt omfang overlades til mellemfolkelige myndigheder, der er oprettet ved gensidig overenskomst med andre stater til fremme af mellemfolkelig retsorden og samarbejde."

§ 20, stk. 1, vedrører kun overdragelse af overnationale beføjelser, d.v.s. lovgivning, forvaltning eller dømmende myndighed med bindende virkning direkte for borgerne. Bestemmelsen finder ikke anvendelse ved etablering af et traditionelt mellemstatsligt samarbejde.

I § 20, stk. 2, beskrives den procedure, som i givet fald skal anvendes.

Denne procedure fandt anvendelse i forbindelse med Danmarks tiltræden af De europæiske Fællesskaber i 1973. Ved tiltrædelsen af EF overlod man det til EF's institutioner på nærmere bestemte områder at vedtage retsakter med bindende virkning for danske borgere - en beføjelse, som hidtil havde været forbeholdt folketinget.

Overladelsen af beføjelser til EF's institutioner er sket ved tiltrædelseslovens § 2, der lyder således:

"Beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, kan i det omfang, det er fastsat i de i § 4 nævnte traktater m.v., udøves af De europæiske Fællesskabers institutioner."

Som det fremgår af § 2's ordlyd, er traktatens forskellige afstemningsregler ikke omtalt. Dette muliggør, at en ændring af afstemningsreglerne på visse områder (f.eks. fra enstemmighed til kvalificeret flertal) kan finde sted.

Ved tiltrædelsen af Den europæiske fælles Akt gives institutionerne ikke beføjelser til på nye områder at udstede regler, som forpligter borgerne.

Det er på denne baggrund, at det i bemærkningerne til forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber anføres, at der ved tiltrædelsen af Den europæiske fælles Akt ikke overdrages nye beføjelser, der nødvendiggør en anvendelse af grundlovens § 20.

Det bemærkes i øvrigt, at institutionelle tilpasninger tidligere er foretaget uden anvendelse af grundlovens § 20, f.eks. ved ratifikationerne af den 2. budgetændringstraktat af 1976, hvormed Parlamentet fik tildelt sine nuværende budgetbeføjelser, akten om direkte valg til Parlamentet i 1978 og traktaterne om henholdsvis Grækenlands og Spaniens/Portugals tiltrædelse af EF.

Den 6. maj 1986